

НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ – ОБ'ЄКТ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ

Попов Дмитро

Харківський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

Науковий керівник

Савченко І. Г., к. держ. упр., доцент

Адміністративні послуги та електронне урядування є відносно новими поняттями, адже лише у 90-х роках ХХ століття воно почало набирати обертів у побутовому та науковому дискурсі. Використання різних категорій «послуг» у практиці державного управління досить неоднозначно сприймається громадянами України. Базові дефініції понятійно-категоріального апарату сфери надання послуг органами державної влади недостатньо обґрунтовано тлумачаться вченими в галузі науки державного управління, що призводить до їх довільного використання на практиці, зокрема в процесі формування законодавчої бази. Чимало наукових праць висвітлюють різноманітні підходи до визначення термінів «адміністративні послуги», «суспільні послуги», «публічні послуги», «державні послуги», «інформаційні послуги», «електронні послуги», «муніципальні послуги», що свідчить про відсутність єдиної узагальненої теорії управлінських послуг, яка б змогла об'єднати існуючі дослідження.

Прихильниками першого наукового підходу, які «державними» називають послуги, що надаються державою кожному окремому індивіду на його звернення, а «публічними» (або «суспільними») – необмеженій кількості осіб для забезпечення публічного (загальносуспільного) інтересу. При цьому «публічні послуги» на їх думку є більш широким поняттям, тому що формуються з багатьох складових і охоплюють державні, муніципальні, адміністративні, соціальні, інформаційні та інші послуги. До функцій державних органів належить як адміністративно-забезпечувальний напрям діяльності щодо процесу формування конкретної публічної послуги, так і надання можливості її безпосереднього виконання. Крім цього, «публічні послуги» надаються як на платній, так і на безоплатній основі [1;2].

Автори другого наукового підходу вбачають відмінність між «публічними» і «державними» (або «муніципальними») послугами в розмежуванні «послуг надавачів» за суб'єктивною ознакою та елементами їх правового статусу. Наголошується на більш вузькому значенні «державних» («муніципальних») послуг, оскільки вони характеризуються лише органами державної влади та місцевого самоврядування, як суб'єктами надання, натомість «публічні» послуги продукуються як державними, так і приватними структурами [3].

Прихильники цих двох підходів вважають, що органи виконавчої влади зобов'язані забезпечувати виконання кожної «публічної» послуги в кожному конкретному випадку, незалежно від того, державний це виконавець чи приватний. У разі надання «публічної» послуги приватним надавачем, якому

делеговані виконавчі функції щодо її реалізації, відповідні державні органи влади повинні забезпечити права отримувача на її одержання.

Третій підхід полягає в розмежуванні категорій «публічні» та «суспільні» послуги за змістом фінансових проваджень. Вважають, що до «суспільних» відносить спрямовані на громадськість послуги, які надаються на безоплатній основі (за рахунок використання громадських фондів), а до «публічних» – суспільно значущі платні послуги, які надаються комерційними структурами за врегульованою державою ціною. Процедура їх реалізації здійснюється відповідно до окремих суспільних і громадських регламентів з надання послуг. За цим підходом до «державних» («муніципальних») відносять безоплатні послуги, які надаються громадянам за їх добровільним зверненням уповноваженими особами відповідно до законодавчо визначених регламентів і стандартів за рахунок використання державних ресурсів [4].

За четвертим науковим підходом, викладеним у «Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади», затвердженої Кабінетом Міністрів України від 15.02.2006 р. №90-р, «публічні» послуги поділяють на «державні» й «муніципальні» залежно від суб'єктної ознаки надавача та джерела їх фінансування. Так, згідно із положеннями цієї концепції «публічними» є послуги, які надаються державними органами влади всіх рівнів, а також підприємствами, організаціями, установами, що перебувають в їхньому управлінні. «Державні» послуги надаються за рахунок бюджетних коштів органами державної (здебільшого виконавчої) влади та державними підприємствами, організаціями, установами [5].

На наш погляд, електронне урядування – це комплексна трансформація принципів організації системи державного управління за допомогою локальних інформаційно-комунікаційних мереж та сегментів глобальної мережі Інтернет, яка забезпечує ефективне функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування в режимі on-line та сприяє максимально прозорій та зручній їх взаємодії з громадянським суспільством з відповідних питань.

Література

1. Костюков А.Н. Понятия и виды публичных услуг / А. Н. Костюков // Публичные услуги: правовое регулирование (российский и зарубежный опыт) : сб. ст. / общ. ред.: Е. В. Гриценко, Н. А. Шевелева. – Москва, 2007. – С. 1–7.

3. Ткаченко А. Теоретичне розуміння та суть поняття «електронного уряду» / А. Ткаченко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://conferences.neasmo.org.ua/node/1312>.

4. Ніколаєнко К. В. Заходи щодо вдосконалення організації надання управлінських послуг / К. В. Ніколаєнко // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. : у 2 ч. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. – Харків, 2005. – № 2, ч. 1. – С. 246–251.

5. Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2006 року №90-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.